

ZRÍNYI MIKLÓS NEMZETVÉDELMI EGYETEM

Hajdú Ferenc mérnök alezredes

- A Haditechnikai Intézet történetének és működésének vizsgálata 1920-tól 1990-ig -

című doktori (PhD) értekezésének szerzői ismertetése és
hivatalos bírálatai

Témavezető:

Dr. Kende György egyetemi tanár
az MTA doktora

Budapest
2009

A TUDOMÁNYOS PROBLÉMA MEGFOGALMAZÁSA

A kutatás-fejlesztés fontosságát napjainkban már keveset kell bizonygatni. Ennek igazolásául szolgál, hogy a legtöbb országban kormányzati (bár ezen belül különböző) szinten foglalkoznak a feladat koordinálásával. Magyarországon, miniszteri szinten történik a kutatással-fejlesztéssel foglalkozó szervezetek, a tevékenységüket finanszírozó állami költségvetés és az eredményeket felhasználó ipar tevékenységének összehangolása. Az ország kutatási-fejlesztési tevékenységének részét képezi (bár több specifikummal rendelkezik) a haditechnikai kutatás-fejlesztés. A rendszerváltás óta eltelt időben folyamatosan útkeresésben van a hazai haditechnikai kutatás-fejlesztés szervezése. 1990-ben a Haditechnikai Intézet több mint 250 fős létszámmal oldotta meg feladatait, míg a Fejlesztési és Logisztikai Ügynökség Technológiai Igazgatósága megalakulásával – bővülő feladatrendszer mellett – 54 fővel akar a korábbi követelményeknek megfelelni. A folyamatos átszervezések mellett egyre kevesebb ismeret marad fenn a működés korábbi sikereiből és kudarcaiból. Megítélésem szerint a magyarországi haditechnikai kutatás-fejlesztés kialakulása, fejlődésének és specifikumainak vizsgálata, ezek törvényszerűségeinek meghatározása segítséget nyújthat napjaink tudományszervezőinek a NATO viszonyok között is hatékonyan tevékenykedő haditechnikai kutatás-fejlesztés működtetéséhez.

A magyarországi, intézményi keretek között zajló, szervezett haditechnikai kutatás-fejlesztés története szorosan összefonódik a Haditechnikai Intézet (HTI) történetével. 1920-as megalakulását megelőzően, 1869-től, a Magyar Királyság egyharmad rész tulajdont birtokolt a bécsújhelyi különböző császári és királyi, katonai kutatást-fejlesztést végző intézetekben. 1920-tól a HTI hivatalosan is deklarált megalakulásáig, a trianoni békeszerződés következményeként tíz évig, fedőszerv árnyékában végezte kutatási-fejlesztési tevékenységet. 1947-től a tevékenység folyamatos. A hazai katonai kutatás-fejlesztés létének és szükségességének törvényszerűségét igazolja, hogy a történelem viharai során két alkalommal alapították meg újra, elismert jogelőd nélkül.

A témával kapcsolatban több részterületet érintő publikáció létezik. Ezek közös jellemzője, hogy rövid történeti korszakban, alapjában néhány szempont szerint vizsgálják a K+F tevékenységet a Haditechnikai Intézetnél. A jelenlegi helyzet szerint nincs meg a HTI által

végzett és vezetett haditechnikai kutatás-fejlesztés teljes történetét felölelő, a különböző meghatározó történelmi korszakokban a kutatás-fejlesztés jellegzetességeinek vizsgálatával és ezek összehasonlításával foglalkozó tanulmány. Az összehasonlítások alapján nyílik lehetőség a tevékenység törvényszerűségeinek meghatározására.

Kutatásom indításakor, bár voltak kedvezőtlen jelek, hivatalos formában nem merült fel a Honvédelmi Minisztérium Technológiai Hivatal felszámolása. Akkor egy aktuális dátumra koncentrálni kívántam megírni a Haditechnikai Intézet és a Technológiai Hivatal történetét, és nem gondoltam, hogy ez záró dátum lesz. A kutatás szempontjából azonban indifferensnek tartom, hogy mikor és miért fejezem be a történelmi kutatásokat. Sőt, kicsit könnyebb kívülről vizsgálni egy már lezárt fejezetet. A működés vizsgálata azonban ezen körülmények között még aktuálisabbá vált, hiszen egy új szervezet, a Honvédelmi Minisztérium Fejlesztési és Logisztikai Ügynökség, egyik igazgatósága keretében, a HM Technológiai Hivatal minden tevékenységi körét tovább kívánja vinni. Ehhez fontos a korábbi szervezeti egységek működési kereteinek ismerete, azok összefoglalása és elemzése.

A haditechnikai kutatás-fejlesztés témája mindig és mindenhol szigorúan őrzött titok, katonai, műszaki és gazdasági értelemben egyaránt. Aktuális kutatások publikálására, a jelentések és hivatalos okmányok kivételével, szinte nincs is lehetőség. A műszaki eredmények, a kutatók-fejlesztők és gyártók története csak hosszú idő elteltével publikálhatóak nyilvánosan. Ezek a munkák azonban zömében forráskutatásokra támaszkodhatnak. Ez nem könnyű feladat, hiszen az évtizedek során – kevésbé a háborúk pusztítása –, mint saját kutatási-fejlesztési tevékenységünk archiválásának elmulasztása vagy szakszerűtlensége okozta a legnagyobb károkat. A katonai műszaki tudományok múltjának vizsgálata, feldolgozása, ismertetése területén, sok tízéves kutató és publikációs munkával tartozunk az utókornak.

A HTI történetének kutatása egy hosszadalmas feladat, mely a disszertáció vagy a HTI történetét bemutató könyv elkészítésével korántsem ért véget. Az 1960 utáni időszakból vannak kisebb kutatott részek, de ezek kutatása még éveket igényel. A disszertációhoz szükséges hiányzó adatok pótlására az irányított interjú adta lehetőségeket használtam fel. Az 1960 utáni írásos források kutatása még nem fejeződött be, és ennek kutatási eredményeit jelen értekezés nem is tartalmazza.

KUTATÁSI CÉLOK

- Az intézettörténet, a fejlesztők életrajza és kutatás-fejlesztési témák kutatása alapján elkészíteni a Haditechnikai Intézet eddigi legbővebb történeti leírását és a szervezet felépítésének hasonlóságaival, valamint a személyek és témák korszakokon történő átnyúlásával bizonyítani működésének folyamatosságát.
- Vizsgálni egy irányított interjú szükségességét, módszertanát és összeállítani általános követelményeit, valamint bizonyítani alkalmazhatóságát a tudományterületen.
- Összeállítani egy szempontrendszert és a hozzá tartozó kérdéssorozatot, mellyel az irányított interjú sorozat elkészíthető.
- Elkészíteni a magyar haditechnikai kutatás-fejlesztés működési tapasztalatainak, szervezésének, állományának, kapcsolatrendszerének, finanszírozásának összegző elemzését.

KUTATÁSI MÓDSZEREK

- Információgyűjtés (levéltári és forráskutatás) a magyar illetve magyar vonatkozású intézményi keretek között zajló haditechnikai kutatás-fejlesztés történetéről, működéséről, valamint a kutatáshoz kapcsolódó tudományágak területéről.
- Irányított interjú készítése a haditechnikai kutatás-fejlesztés meghatározó személyiségeivel (analízis, megfigyelés és a történeti módszer segítségével).
- Az így megszerzett ismeretanyag rendszerezése, válogatása, osztályozása, majd a vizsgálati eredmények összegzése (absztrahálás, szintézis és hipotézisek alkalmazásával).
- Következtetések levonása a haditechnikai kutatás-fejlesztés működése és annak törvényszerűségeit illetően (indukció-dedukció, analógia, általánosítás módszerével).

AZ ELVÉGZETT VIZSGÁLATOK TÖMÖR LEÍRÁSA

FEJEZETENKÉNT

A tudományos kutatómunkám során létrehozott disszertációm három fejezetből áll.

Az **első fejezetben** „összegző kivonatot” készítek a haditechnikai kutatás-fejlesztés történetét feldolgozó munkáimból, kiemelve saját kutatási eredményeimet. A történet és a működés összefüggéseihez bemutatom a hazai haditechnikai kutatás-fejlesztés intézményének kialakulásának előzményeit. Az eddig feldolgozott források alapján megírom a HTI történetét 1960-ig. Bemutatom és bizonyítom a hazai haditechnikai kutatás-fejlesztés rövidített történetének megírásával a haditechnikai kutatás-fejlesztés történetének folyamatosságát. A fejezetben saját kutatási eredményeim alapján bemutatok néhány kiemelkedő, vagy eddig nem a haditechnikai fejlesztési munkásságáról ismert fejlesztőt, valamint ismertetem néhány eddig fel nem dolgozott fejlesztési téma történetét.

A **második fejezetben** bizonyítom, hogy a rendelkezésre álló írásos források elégtelenek mind történeti, mind működési elemzések folytatására. Bizonyítom az irányított interjú, mint primerkutatás szükségességét és alkalmazhatóságát a kutatási területen. Meghatározom az irányított interjú készítésével szemben támasztott általános követelményeket, és elkészítem a konkrét irányított interjú szempontrendszerét, kiválasztom a meghatározó témaköröket. Összeállítom a lehetséges interjúalanyok körét, kiválasztom interjúalanyaimat és indoklom a választásomat.

A **harmadik fejezetben** feldolgozom és bemutatom az írások, parancsnoki beszámoló jelentések kutatási irányommal megegyező összetevőit. Olyan adatokat emelek ki, amelyek alkalmasak az irányított interjú kérdéseire adott válaszokkal történő összevetésre. Kérdésenként és összegezve is elvégzem az irányított interjúkban elhangzottak elemzését, értékelést készítek azon sarokpontok témaköreiről, amelyek meghatározóak a haditechnikai kutatás-fejlesztés működése, működtetése vonatkozásában.

ÖSSZEGZETT KÖVETKEZTETÉSEK

Következtetésem a haditechnikai kutatás-fejlesztés eddigi tapasztalataiból.

A szervezés vonatkozásában:

A haditechnikai kutatás fejlesztés irányait alapvetően a Magyar Honvédség igényeinek megfelelően kell meghatározni. A Magyar Honvédség állományának azonban nem lehet feladata az élő kapcsolattartás a műszaki tudományok minden ágával, és nem lehet feladata azok katonai műszaki alkalmazhatóságának vizsgálata. A katonai műszaki kérdések kezelése önálló terület, amit csak arra felkészült állomány képes ellátni. Megfelelő katonai műszaki ismeretek nélkül nem képzelhető el az önálló fejlesztés, a fejlesztések menedzselése, az eszközbeszerzések döntéselőkészítése, az átvételek, összegezve a Magyar Honvédség korszerű eszközökkel, felszereléssel történő ellátása.

A haditechnikai kutatást-fejlesztést, a haditechnikai eszközöknek a Magyar Honvédség rendszerébe való bekerülését egységes, mindenre kiterjedő szabályok szerint lehet csak folytatni. Ennek tartalmaznia kell a különböző jogosultsági szinteket, amelyben benne kell lennie a katonai műszaki döntési, döntés-előkészítési szinteknek.

A politikai befolyásnak meg kell maradnia az elérendő stratégiai célok meghatározásánál. A döntés-előkészítés és a döntés szintjén csak arra képzett, évtizedek alatt felkészített szakemberek dolgozhatnak.

A haditechnikai, katonai műszaki kérdések kezelését nem célszerű széttagolni. Minden döntés, legyen az fejlesztés, beszerzés, átvétel, csak egy egységes metodika szerint kezelt döntéshozatali, döntés-előkészítési mechanizmus útján lehet eredményes.

A hazai hadiipari kapacitások fenntartása politikai döntés függvénye. A hazai ellátás mennyisége és minősége biztonságpolitikai kérdés. Tapasztalatok szerint azonban, sem a haditechnikai fejlesztés, sem a politikai, katonai, tudományos együttműködés nem létezhet saját képességek nélkül.

Finanszírozás vonatkozásában:

A haditechnikai kutatás-fejlesztés finanszírozása két fő részből áll. A működési költségekből és a K+F projektek finanszírozásából. A kutatási-fejlesztési témák finanszírozása történhet éves keretből vagy programfinanszírozással, illetve e kettő együttes alkalmazásával. A kutatási témák finanszírozásban a költségviselő nagy szabadságfokkal rendelkezik, hiszen a költségvetés megvonása után a fejlesztési témák csekély veszteséggel, de újraindíthatóak. A működési költségek megvonásával azonban a szakma gyakorlásának feltételei csorbulnak. Szervezeti elemeket, vizsgáló laboratóriumokat, szakembereket, kapcsolatokat, stb. veszítünk, s ez a veszteség csak évtizedek alatt pótolható. Nem igaz az az elképzelés, hogy a katonai műszaki ismeretek külföldről megvásárolhatóak, mint ahogy magyar katonát sem lehet külföldön vásárolni. Jól működő K+F szervezetben, jó szakembergárda mellett a K+F projektekre fordított költségvetés nagysága soha nem lehet elégséges. A költségvetési pénzek felhasználásának mértékét magasabb szinten a szükségletek és lehetőségek figyelembevételével kell meghatározni.

A haditechnikai kutató-fejlesztő állomány vonatkozásában:

A haditechnikai kutató-fejlesztő állomány számára nincs önálló képzési rendszer. A hadmérnöki kar létrehozása a szakemberek korszakonként fellépő súlyos létszámihiányának pótlására szolgált, de a folyamatos képzés egy kisméretű hadsereg számára nem lehet „gazdaságos”. A hadsereg mérnöki igényeinek kielégítését, (okleveles mérnök, nem cserélhető össze a főiskolai mérnöki végzettséggel) a mérnökképzést civil műszaki egyetemeken kell folytatni. A hadmérnökké válást külön szaktanfolyamoknak és a szervezet keretei közötti idősebb, tapasztaltabb kollégák melletti munkavégzésnek kell elősegítenie. Az évek múlásával és a tudomány előrehaladtával folyamatosan és szervezeten kell végezni a mérnökök továbbképzését. A katonamérnöki állománynak a szakterületüknek megfelelő katonai továbbképzéseken is részt kell venni. A tanfolyami igényeket, illetve az azt végző intézmények alkalmasságát a kutatás-fejlesztés szakmai felügyeletét végző személynek kell felmérnie és elbírálnia. A rendszerből kikerült állomány pótlása inkább évtizedekben, mint években mérhető.

A kutatás-fejlesztési témák vonatkozásában:

A Haditechnikai Intézet és elődjei vonatkozásában szinte minden műszaki tudományterületen indult fejlesztés. Az első világháború előtt Lipták Pál által építtetett harckocsitól, az első kötött helikopterig egyaránt jelen voltunk a műszaki tudományok minden területén. A haditechnika történet azonban Magyarországon, ezen belül is a ZMNE Katonai Műszaki Doktori Iskolán is kevésbé feldolgozott terület. A HTI témáinak kutatása egyben haditechnika történeti kutatás is. Egy-egy fejlesztési téma indítását alapos forráskutatásnak kell megelőznie. Ennek érdekében a szakmérnököknek ismerniük kell a tudomány aktuális helyzetét. A munkához szükség van egy aktív figyelő rendszerre, mely kapcsolatot tart a hazai kutatóhelyekkel, figyeli a nemzetközi szaksajtót és a szakirodalmat. Ehhez rendelkezésre kell állnia, Magyarországon egyetlen, egyedi gyűjtőkörrel rendelkező haditechnikai szakkönyvtárának. A szakmérnököknek teljes életciklusban kell vizsgálni és elemezni a hazai haditechnikai eszközöket. Véleményük ismerete nélkül nem kerülhet be semmi a rendszerbe és nem is vonható ki onnan semmi. Ennek vonatkoznia kell a külföldről beszerzésre kerülő eszközökre is.

A haditechnikai kutatás-fejlesztés kapcsolatrendszere vonatkozásában:

A szövetségi rendszeren belüli-kívüli kapcsolatok más kutatóintézetekkel, érthető okokból, politikai motiváltságúak. Az azonban bizonyossággal állítható, hogy bármilyen eredményes külföldi együttműködés csak kölcsönösségi alapon jön létre, ha mindkét félnek van lehetséges haszna az együttműködésen. Ha Magyarországon, a hazai haditechnikai kutatók-fejlesztők nem tudnak felmutatni saját eredményeket, amelyekkel együttműködhetnének, a kapcsolattartás kölcsönös információszerzésre korlátozódik. Ki kell dolgozni, hogy kivel milyen témakörökben akarunk együttműködni, milyen célt akarunk elérni, és mit tudunk felajánlani az együttműködés során. Az országon belüli együttműködés során a haditechnikai kutatás-fejlesztés vagy maga az önálló intézmény sajátos, központi helyet foglal el. Része van benne a Magyar Honvédségnek, hiszen az alkalmazó igényei határozzák meg a tevékenység irányát. Része van benne az iparnak, hiszen használjuk az ipari kutatókapacitásokat, és itt készülnek, öltetnek testet az eszközök. Része van benne az egyetemeknek, hiszen itt vannak a tudomány legfrissebb vívmányai, itt vannak az alap kutatások műhelyei, itt történik a szakemberek képzése. A HTI mindhárom együttműködőhöz szervesen kapcsolódott és a haditechnikai kutatás-fejlesztés működési területe ma is itt található.

TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK

1. Az intézettörténet, életrajzok és kutatás-fejlesztési témák vizsgálatával elvégeztem a Haditechnikai Intézet eddigi legbővebb történetének megírását, amelyre alapozva bizonyítottam a haditechnikai kutatás-fejlesztés intézménye működésének folyamatosságát az Osztrák-Magyar Monarchiától 1990-ig.
2. Összeállítottam az irányított interjú, mint primer kutatás módszer általános követelményeit, és bizonyítottam, hogy ez a kutatási módszer ezen a tudományterületen is alkalmazható.
3. Összeállítottam egy a haditechnikai kutatás-fejlesztés működésének legfontosabb jellemzőit reprezentáló szempontrendszert, amely az irányított interjúsorozat kérdéseiben bizonyította alkalmasságát.
4. Elkészítettem a magyar haditechnikai kutatás-fejlesztés működési tapasztalatainak, szervezésének, állományának, kapcsolatrendszerének, finanszírozásának összegző elemzését.

AJÁNLÁSOK

A PhD értekezésemben megfogalmazottak alapján az alábbiakat javaslom:

- A Magyar Néphadsereg igényeit kielégítő és jelentős műszaki eredményeket elérő haditechnikai kutatás-fejlesztés története további kutatásokat igényel. Különös tekintettel igaz ez a kiemelkedő fejlesztési témák, kutató-fejlesztő mérnökök szakmai munkája, életrajza, valamint a hadiipari gyártók története vonatkozásában. A kutatásommal kapcsolatban számos olyan adat merült fel, mely új kutatási téma indítója kell, hogy legyen.
- A haditechnikai eszközök fejlesztése és beszerzése nem valósítható meg szakképzett mérnöki állomány nélkül. A szakmai kapacitások megtartására és a hiányok pótlására, a mérnökök képzésére és továbbképzésére új rendszert kell kialakítani és működtetni.
- Újra kell értékelni a haditechnikai eszközök magyar honvédség rendszerébe való bekerülésének feltételeit. Ennek kiindulási alapjának a korábban jól működő kutatási-fejlesztési metodikának kell lennie.

- A kutatás-fejlesztés minimum működési költségeit sok évre előre kell tervezni. A kutatás-fejlesztési igények és a rendelkezésre álló költségvetési keretek határozhatják meg a kutatási-fejlesztési projekteket.
- A kutatásnak-fejlesztésnek rendkívül széles hazai és nemzetközi kapcsolatrendszerekkel kell rendelkeznie. A kapcsolatokban érvényt kell szerezni a szakmai érdekeknek. Ez nem jelenti minden esetben csak a honvédelmi tárca érdekeit.
- Fenn kell tartani és folyamatosan bővíteni kell a haditechnikai kutatás-fejlesztés egyik legfontosabb információs bázisát, a Haditechnikai Könyvtárat. Újra létre kell hozni egy a szakma számára hozzáférhető sajtófigyelési rendszert.
- Meg kell állítani, a HTI több mint 50 éve archiválatlan iratanyagának további pusztulását. Feldolgozás után el kell helyezni azokat a Hadtörténeti Levéltárban.

A disszertáció anyagát felhasználásra ajánlom

- A Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség azon szakemberei számára, akik a haditechnikai kutatás-fejlesztés tervezésével, szervezésével és végrehajtásával foglalkoznak.
- A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem számára oktatási háttéranyagként.
- A polgári kutatás-fejlesztés azon szakemberei számára, akik érintettek a haditechnikai kutatással-fejlesztéssel való együttműködésben.
- Azon szakemberek számára, akik a magyar haditechnikai kutatás-fejlesztés, vagy a magyar haditechnika történet témakörében, új kutatásokat indításához, kiinduló, vagy forrásanyagként hasznosíthatják.

PUBLIKÁCIÓS JEGYZÉK

Az értekezés témájával összefüggő publikációim:

Könyvek:

1. Hajdú Ferenc, Sárhidai Gyula: A Magyar királyi honvéd Haditechnikai Intézettől a HM Technológiai Hivatalig, HM Technológiai Hivatal 2005. ISBN 963-219-666-X
2. Dr. Varga József, Szabó Miklós, Sárhidai Gyula, Hajdú Ferenc, Egerszegi János, Dr. Kovács Vilmos: A HM Oktatási és Tudományos Tanács, Honvédelmi Nevelési Program Munkacsoport, Honvédelmi nevelés és előképzés III. kötet, kapcsolatos program szemelvények a magyar haditechnika történetének témaköreiből, Budapest 2004. Szerkesztette: Prof. Dr. Ungvár Gyula nyá. mk. vezérőrnagy, Hajdú Ferenc mk. őrnagy 346 oldal (megjelenés előtt)
3. Dr. Varga A. József, Sárhidai Gyula, Hajdú Ferenc, Haris Lajos, Dr. Rusz József: Magyar autógyártók katonai járművei, Maróti könyvkereskedés és könyvkiadó Kft., megjelenés alatt

Tanulmányok:

4. Hajdú Ferenc: A rádiótechnikai zavarózászlóalj automatizált információ szükséglete és lehetőségei. ZMKA Hallgatói Közlemények, 1994. 43. szám, 221-235. oldal
5. Hajdú Ferenc, Sárhidai Gyula: Rövid áttekintés az Osztrák-Magyar Monarchia haditechnikai kutatás fejlesztési intézményéről, A Honvédelmi Minisztérium Éves Tudományos Munkatervének 7.6 programja, tanulmány, 1-25. oldal
6. Hajdú Ferenc, Sárhidai Gyula: A Haditechnikai Intézet kivonatos története az 1947-es „újraalapításától” 1963-ig, A Honvédelmi Minisztérium Éves Tudományos Munkatervének 7.5 programja, tanulmány 1-71. oldal
7. Hajdú Ferenc: 80 év a katonai kutatás-fejlesztésben. Bálint György Újságíró Akadémia 2002, vizsga riport, 9 oldal
8. Hajdú Ferenc: A magyar katonasajtó története. Bálint György Újságíró Akadémia 2002, záró dolgozat, 24 oldal

Szakcikkek:

9. Hajdú Ferenc: Az Osztrák-Magyar Monarchia haditechnikai fejlesztési intézménye. A magyar haditechnikai kutatás-fejlesztés előzményei, Kard és Toll Válogatás a hadtudomány doktoranduszainak tanulmányaiból, 2004/1, 117-124. oldal
10. Diószegi Imre, Hajdú Ferenc: HAK–1M páncélozott harcjárművek elleni területvédő töltet, Haditechnika 2003 C+D különszám, 11-13. oldal (angol-magyar)
11. Haris Lajos, Hajdú Ferenc: A k. u. k. hadsereg gépesítésének kezdete, Haditechnika 2004/5 65-66. oldal
12. Haris Lajos, Haris Ottó, Hajdú Ferenc: A Lipták-féle első magyar harckocsi terve, Haditechnika 2004/6 59-62. oldal
13. Sárhidai Gyula, Hajdú Ferenc: A PKZ–1 és PKZ–2 kötött helikopter, Haditechnika 2005/1 61-64. oldal
14. Hajdú Ferenc, Haris Lajos, Haris Ottó: A Günther Burstyn páncélaútó és harckocsi tervei 1905-1914, Haditechnika 2005/1 68-72. oldal
15. Hajdú Ferenc: Kármán Tódor és a helikopterfejlesztés az Osztrák-Magyar Monarchiában, Természet Világa 2005. június, 283-284. oldal
16. Ráth Tamás, Hajdú Ferenc: A magyar védelmi ipar új együttműködési lehetősége, Haditechnika 2005/4 61-64. oldal

SZAKMAI ÉLETRAJZ

1965. február 23-án született, Budapesten. A nagykőrösi Arany János Gimnáziumban érettségizett 1983-ban. 1987-ben –a Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskola lokátor technikai szakának elvégzése után – avatták tisztté. 1997 és 1999 között – egy 11 hónapos intenzív angol nyelvtanfolyam után - végezte el a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemet. A 2001-2002-es tanévben szerzett felsőfokú újságírói végzettséget a Bálint György Újságíró Akadémián.

Első tiszti beosztását a honi rádiótechnikai dandár 4. zászlóalja helyi századánál kezdte meg, mint parancsnok helyettes, majd két év múlva, mint parancsnok. Az egyetem elvégzése után a Honvéd Vezérkar Hadműveleti Főcsoportfőnöksége Légierő Hadműveleti osztályán kapott beosztást, mint hadműveleti főtiszt. 2001 januárjától a Haditechnika a Honvédelmi Minisztérium műszaki tudományos és ismeretterjesztő folyóiratának felelősszerkesztője.

Munkája mellett számos tudományos szervezetnél tölt be tisztséget. A Tudományos Újságírók Klubjának főtitkára, a Hadtudományi Társaság Haditechnikai Szakosztályának titkára, a Haditechnika Történeti Társaság szervező titkára, valamint az AFCEA Hungary titkára.

Színes publikációs tevékenységet folytat. Négy könyv készítésében működött közre, mint társszerző és szerkesztő. Öt tanulmányban és tíz szövegben szerző, vagy társszerző. Készített egy haditechnikai fejlesztési témát bemutató kétnyelvű referencia filmet. Számos hazai és külföldi haditechnikai kiállításra készített magyar és angol nyelvű prezentációt, szerkesztett tablót és tartott előadást. Több mint 20 haditechnikai fejlesztési témát bemutató prospektus szerkesztője. Ismeretterjesztő műsorokban 4 alkalommal adott interjút haditechnikai kérdésekben. Munkaköréből kifolyóan több száz haditechnikai szak- és ismeretterjesztő cikk szerkesztője.

Angol nyelvből középfokú, orosz nyelvből alapfokú nyelvvizsgával rendelkezik.

A Katonai Műszaki Doktori Iskolában 2002-ben kezdte meg tanulmányait. Vizsgáit jeles eredménnyel tette le. Abszolutóriumot 2006-ban szerzett.